

Rottehandlingsplan
2025-2027
Billund Kommune

Baggrund

Ifølge Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter på baggrund af de fastsatte minimumskrav. Herudover kan kommunen beskrive hvilke tiltag, der forventes gennemført i planperioden.

Handlingsplanen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside og revideres minimum hvert 3. år.

Denne handlingsplan er godkendt af Kommunalbestyrelsen den 17. december 2024 og gælder fra 1. januar 2025 til 31. december 2027.

Overordnede mål

Billund Kommunes overordnede mål er at udføre en effektiv rottebekæmpelse med brug af så lidt gift som muligt.

Der vil blive sat fokus på at forebygge tilhold af rotter ved, at:

- kommunen skal informere og kommunikere med borgerne
- grundejerne skal sikre deres ejendomme mod tilhold af rotter
- kommunen og Billund Vand og Energi samarbejder om bekæmpelse i kloakerede oplande.
- Billund Kommune, Billund Vand og Energi og privat rottebekæmpelsesfirma samarbejder om bekæmpelse i landzone og på tilsynspligtige ejendomme.

En effektiv bekæmpelse af rotter opnås når grundejer, lejer, Billund Vand og Energi eller privat rottebekæmpelsesfirma og Billund Kommune samarbejder om udførelsen af rottebekæmpelsen.

Billund Kommune skal bekæmpe rotterne og vejlede grundejere om, hvordan de kan forebygge tilhold af rotter, og hvordan de skal sikre deres ejendomme mod rotter. Billund Kommune skal informere lejere om, hvordan de kan være med til at forebygge tilhold af rotter.

Billund Vand og Energi skal føre tilsyn med ledningsnettet og udbedre evt. brud/skader på de offentlige kloakledninger hurtigst muligt.

Forbruget af gift skal nedsættes ved, at samarbejdet med borgerne bliver mere effektivt. Alternative bekæmpelsesmuligheder som f.eks. rottehund og skydning anvendes i bekæmpelsen, når det skønnes at effektivisere bekæmpelsen.

For at sikre at rottebekæmperenes vejledning af borgeren bliver fulgt, skal kommunen, som myndighed, følge op med en smidig og effektiv håndhævelse af reglerne på området.

Tildelte ressourcer

Billund Kommune forestår rottebekæmpelsen hos private og erhverv i kommunen.

Rottebekæmpelsen finansieres via et gebyr, som opkræves hos alle grundejere.

Gebyret dækker udgifterne til:

- Løn, arbejdstøj og værnemidler til bekæmpere
- Fælder, gift og driftsudgifter til arbejdsbiler
- Telefon og IT-udstyr
- Løn til administration og myndighedsbehandling
- Isætning og servicering af rottespærrer ved alle kommunale, regionale, statslige og private institutioner (dag- og døgninstitutioner, skoler/efterskoler, ældre- og plejecentre, hospitaler).

Det er ikke muligt at blive fritaget for rottegebyret, selvom en virksomhed vælger at tegne en privat sikringsordning for egen regning.

I 2025 opkræves gebyret efter de nye krav i bekendtgørelse (1336 af 22/11.2023) bekendtgørelse nr. 991 af 21.08.2024

Med udgangspunkt i ovennævnte ændring af bekendtgørelsen beregnes gebyret som følger:

1/3 af kommunens budget vedr. rottebekæmpelse fordeles ligeligt på alle ejendomme (fast bidrag)

1/3 opkræves på ejendomme med bebyggelse < 250 m² (sats 1)

1/3 opkræves på ejendomme med bebyggelse > 250 m² (sats2)

Rottegebyret dækker ikke grundejers egne udgifter til udbedring af defekte kloakker og andre skader forårsaget af rotter. Ej heller dækker det udgifter til rottesikring på egen grund.

Status på handlingsplanen 2021-2023

Der er opnået en nedgang i antallet af anmeldelser i planperioden:

2019	703 anmeldelser
2020	1120 anmeldelser
2021	811 anmeldelser
2022	595 anmeldelser
2023	484 anmeldelser

Den markante stigning i antallet af rotter i 2020, følger den generelle udvikling af rotteforekomster i Danmark. Denne stigning kan måske begrundes med "Covid" situationen, hvor mange var hjemsendt, og dermed havde mere tid til at observere og rydde op på deres ejendom.

- En gang årligt ajourføres listen over ejendomme i landzonen, hvor der skal udføres tilsyn. Den årlige ajourføring sikrer, at det er de rigtige ejendomme, der køres tilsyn på.
- Der er vagtordning på kritiske rotteanmeldelser (indendørs i boliger, fødevarevirksomheder og institutioner), som en del af samarbejdsaftalen med det private bekæmpelsesfirma. De følger op på anmeldelser i weekender og på helligdage indenfor 24 timer.
- Der er sat rottespærrer i kloakken ved 11 private institutioner. Arbejdet er udført af autoriseret kloakmester, som har afleveret oplysninger om spærrernes placering, type m.v. så rottespærrerne kan serviceres hvert år. Der er opsat rottespærrer hvor der kan opnås frivillig aftale med institutionen og det var teknisk muligt at placere rottespærrer.

- På Billund Kommunes og Billund Vand og Energis hjemmesider kan borgerne hente oplysninger om tips til forebyggelse af rottetilhold. Siderne evalueres løbende. Desuden kan der hentes yderligere vejledning på www.rotteangreb.dk.
- Alle rottebekæmpere har en tablet med under udførelsen af rottetilsyn. Alle oplysninger om fælder, gift, henstillinger, påbud og andre tiltag bliver noteret og er tilgængelig online. Dette er med til at sikre overblik og effektivitet i bekæmpelsen. Det gør det også nemmere for rottebekæmpere at overtage sager fra andre.
- I 2020 overgik Billund Kommune fra Rotteweb til Driftweb. I en regional erfagruppe arbejdes der på fælles forbedringsforslag til systemet.
- Der er arbejdet på en effektivisering af bekæmpelsen både hos grundejer og kommunen. Bekæmperen skal ved første besøg gennemgå ejendommen for spor af rotter, og hvad der skal til for, at ejendommen er rottesikret. Fremadrettet vil de tiltag, som grundejer skal stå for, blive noteret på en huskeseddel, som bekæmperen afleverer til grundejer. På den måde er det forhåbentlig nemmere for grundejer at huske, hvad der skal laves.
- Hvis ikke tingene er blevet løst på det/de opfølgende tilsyn/Besøg. Vil grundejer få en henstilling om at få tingene bragt i orden. Henstillingen er formuleret som et varsel om påbud. Hvis dette varsel ikke er tilstrækkeligt, meddeler kommunen et påbud og i yderste konsekvens udføres en selvhjælpshandling.
- Der er monteret rottespærrer ved de kommunalt ejede institutioner. Billund Vand og Energi er ansvarlig for at der udføres årlige tilsyn af samtlige monterede rottespærrer ved skoler/institutioner/sygehuse.

Øvrige tiltag i planperioden

Det er blevet muligt at tilkalde rottehund. Da det har vist sig at være et godt alternativ til opsporing af tilholdssteder for rotter. Denne service er en del af aftalen med det private bekæmpelsesfirma og kan tilkaldes til ejendomme hvor det skønnes nødvendigt.

Ved ejendomme, hvor bekæmpelsen med fælder og gift er utilstrækkelig, kan der anvendes skydevåben (evt. med natkikkert).

Tilsyn med sikringsejendomme

Billund Kommune tillader privat bekæmpelse for rottebekæmpere med R1- og R2-autorisation. Rottebekæmperne skal være registreret i Miljøstyrelsens autorisationssystem.

R1- og R2- bekæmpere skal overholde alle Miljøstyrelsens vejledninger, bekendtgørelser og forskrifter for rottebekæmpelse (herunder brugen af gift).

Den private bekæmpelse skal følge den kommunale handlingsplan.

Billund Kommune kan til enhver tid overtage bekæmpelsen af rotter, hvis den bekæmpelse der finder sted vurderes at være utilstrækkelig.

Udgifterne til privat bekæmpelse (sikringsordninger) sker udelukkende for grundejers regning.

Der skal føres tilsyn med sikringsordningerne samt R1- og R2 -bekæmpere. Billund Kommune udvælger nogle adresser med privat sikringsordning til stikprøvekontrol. (målet er 10% af ejendommene med sikringsordning eller max. 10 ejendomme årligt)

Der er ca. 280 ejendomme med rottesikringsaftaler pr. 1.1.2024

Tilsynspligtige ejendomme

En gang om året i perioden fra 1. oktober til 29. februar skal alle tilsynspligtige ejendomme undersøges for rotter.

En tilsynspligtig ejendom er en ejendom med:

- Dyrehold (erhvervsmæssig)
- Primær produktion af fødevarer og foder til dyr
- Opbevaring af foderstoffer til dyr, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker
- Opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Der er pr. 1.1.2024 ca. 450 tilsynspligtige ejendomme i Billund Kommune

Vi prioriterer at opdatere listen med tilsynspligtige ejendomme, så der kun føres tilsyn med de ejendomme som er relevante.

Nye tiltag i 2025-2027 for at bevare en effektiv rottebekæmpelse

Billund Kommune vil i samarbejde med Billund Vand og Energi tilstræbe mere giffri bekæmpelse, hvilket indebærer forebyggelse, rottesikring, brug af fælder, hunde, skydevåben og rovfugle m.m. i forbindelse med bekæmpelsen.

Forebyggelse er med til at forhindre eller bremse, at en bestand af rotter opstår eller vokser. Hvis rotterne ikke kan finde mad eller skjulesteder går de med tiden til grunde. (eller flytter til en anden ejendom). Billund Kommune og Billund Vand og Energi vil udarbejde mere informationsmateriale om forebyggelse af rotteophold, som skal uddeles til grundejere.

Grundejere har pligt til af rottesikre deres ejendomme. En rottesikring er forskellig på forskellige ejendomme. De fleste rotter i byområder/ kloakeret opland lever i kloakkerne, derfor er det vigtigt, at kloakken er tæt, så rotterne ikke kan komme op på jordoverfladen og ind i husene.

I landzone har rotterne gode muligheder for at finde føde, hvor der er husdyrhold. Det er derfor vigtigt at sikre foder og foderstationer/automater mod rotter. Og at der holdes ryddeligt på og omkring ejendommen.

Fælder kan bruges forebyggende til at konstatere, om en ejendom har rotter. Fælder bruges også til bekæmpelse af rotter indendørs. Rottebekendtgørelsens fokus på giffri bekæmpelse har været med til, at der

udvikles fælder. (mekaniske, elektriske og med elektronisk overvågning m.v.). Ligeledes udvikles der også på rottespærrer området. Billund Kommune følger udviklingen af fælder m.v. og vurderer løbende på, om nogle af produkterne skal inddrages i bekæmpelsen af rotter.

Brugen af rottehunde bliver mere almindeligt og bruges derfor i større omfang end tidligere. Hundene kan hurtigt lugte, om der er rotter, og hvor de er. Dette kan være med til at effektivisere bekæmpelsen. Rottehunden kan også fange og aflive rotter. Rottehunde vil blive tilkaldt i det omfang det vurderes nødvendigt og hensigtsmæssigt.

Bekæmpernes brug af skydevåben med natsigte kan også være en god måde at supplere de øvrige bekæmpelsesmetoder på.

Billund Kommune vil holde fokus på grundejernens pligt til at rottesikre sin ejendom. Et tæt samarbejde mellem rottebekæmperne og myndigheden skal være med til at sikre, at rottesagerne ikke trækker unødigt i langdrag. Ved landbrug kan det være svært med en fuldstændig rottesikring, men vi skal være med til at sikre, at der informeres og gøres det, der kan gøres.

Gentagne anmeldelser på en ejendom

Gentagne anmeldelser på en ejendom kan være tegn på, at der ikke sker en effektiv rottesikring.

På landbrug kan det være svært at udføre en fuldstændig rottesikring. Det er derfor rottebekæmperen og sagsbehandlerens opgave at informere landmanden om, hvad der vurderes som nødvendige tiltag (Udlevering af infomateriale og tilsynsrapport med afkrydsede nødvendige tiltag.), samt opfølgende tilsyn på de nødvendige tiltag og evt. udstedelse af påbud.

Hos udlejningsejendomme og private boliger er det tit kloakproblemer, dyrehold (fjerkræ/kaniner) og fuglefodring som giver anledning til rottetilhold. Det er kommunens opgave at informere om hvordan rottesikring skal foretages, og evt. meddele påbud.

Dyrehold (fjerkræ/kaniner)

Rotter ses tit i forbindelse med dyrehold (fjerkræ/kaniner). Dette skyldes ofte forkert opbevaring af foder og uhensigtsmæssig fodring og manglende sikring af hønse/kaninhuse og -gårde.

Vi vil løbende informere og vejlede borgere om rottesikring i forbindelse med disse dyrehold.

Fuglefodring

Mange borgere fodrer fugle i haven. I den forbindelse ses ofte overfyldte foderbrætter og fuglefoder på jorden, som kan tiltrække rotter.

Billund Kommune vil informere og vejlede borgerne om risikoen for rottetilhold ved fuglefodring.

Skraldespande

Rotter opholder sig tit i nærheden af skraldespande/stativer. Her finder de mad og drikke i affaldet.

Billund Kommune anvender sækkestativer med papirsække til mad- og restaffald eller plastcontainere ved fællesløsninger. De gamle stativer med træbeklædning skal placeres på plan og fast underlag af hensyn til sikring imod rotter og mus. Mens de nye galvaniserede er rottesikrede i bunden. Grundejerne ejer selv stativerne og skal selv sørge for vedligehold, reparation eller nyanskaffelse.

Mulige andre indsatsområder

Kolonihaver kan fungere som spisekammer og opholdssted for rotter. Da der ofte er tale om skure/bygninger uden fundament og fast bund. Og der dyrkes og opbevares ofte spiselige afgrøder.

Billund Kommune vil informere kolonihaverne om rottesikring.

Billund Kommune vil forsøge at lave en kortlægning af vildtfoderpladser i kommunen.

Vildtfoderpladser flyttes, og det er derfor nødvendig med en løbende opdatering af pladsernes placering.

Denne kortlægning skal udføres sammen med lokale jægere/jagtforeninger.

Der vil blive delt information om hvordan man kan lave rottesikrede foderpladser.

It-systemerne er vigtige for at sikre en effektiv bekæmpelse af rotter. Driftweb er bekæmpernes/myndighedens daglige arbejdsredskab, hvor besøgsdatoer, gift forbrug, andet materiel og observationer samt henstillinger og påbud registreres.

Det er også fra Driftweb af indberetningerne til Rottehullet foretages.

Billund Kommune vil holde systemerne opdaterede og tilkøbe de funktioner, som sikrer en effektiv bekæmpelse og sagsbehandling.

Vi vil deltage i erfa-møder, med fokus på brugen af vores it-system eller alternative systemer.

Kloakrottebekæmpelse

Billund Vand og Energi foretager kloakrottebekæmpelse i det offentlige kloaknet, når det skønnes nødvendigt. Det er kun Billund Vand og Energi som må montere kloakfælder og rottespærre i det offentlige kloaknet.

Billund Kommune har en Spildevandsplan 2018-2024. Den spildevandsplan afløses i 2025 af Spildevandsplan 2025-2031. Ud fra den gældende spildevandsplan skal Billund Vand og Energi udføre kloakseparering, renovering af kloaknettet, strømpeforinger og ny anlæg af kloakledninger.

Inden disse arbejder påbegyndes, bekæmper Billund Vand og Energi evt. forekomst af rotter i de eksisterende kloakledninger.

Billund Vand og Energi bruger bl.a. en fælde som samtidig fungerer som rottespærre. Derudover bruger Billund Vand og Energi, de metoder der skønnes mest hensigtsmæssige og praktisk mulige i den aktuelle situation.

Lovgrundlag

Billund Kommune er forpligtiget til at udføre en effektiv rottebekæmpelse med lovhjemmel i følgende love og bekendtgørelser:

- Rottebekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter
- Miljøbeskyttelsesloven
- Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter
- Dyreværnsloven
- Kemikalieloven